

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (toinen jaosto)

24 päivänä tammikuuta 1995 *

Asiassa T-5/93,

Roger Tremblay, kotipaikka Vernantes (Ranska),

François Lucazeau, kotipaikka La Rochelle (Ranska),

Harry Kestenberg, kotipaikka Saint-André-les-Vergers (Ranska),

edustajanaan asianajaja Jean-Claude Fourgoux, Pariisi ja Bryssel, prosessiosoite
Luxenburgissa asianajotoimisto Pierrot Schiltz, 4, rue de Béatrix de Bourbon,

kantajina,

joita tukee

Syndicat des exploitants de lieux de loisirs (SELL), Ranskan työoikeuden (code
du travail) mukainen ammattiyhdistys, kotipaikka Pariisi, edustajanaan asianajaja

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Jean-Claude Fourgoux, Pariisi ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon,

väliintulijana

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen osaston virkamies Julian Currall ja komissiossa toimiva kansallinen virkamies Géraud de Bergues, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies G. Kremlis, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaaajana,

jossa vaaditaan, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa komission 12 päivänä marraskuuta 1992 tekemän päätöksen, jossa hylättiin kantajien tekemä, Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musiquea koskeva, neuvoston asetuksen N:o 17 (neuvoston asetukset N:o 17, annettu 6 päivänä helmikuuta 1992, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus, EYVL 13, 21.2.1962, s. 204) 3 artiklan 2 kohdan mukainen valitus,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),**

toimien kokoonpanossa presidentti J. L. Cruz Vilaça, tuomarit C. P. Briët, A. Kalo-geropoulos, D. P. M. Barrington ja A. Saggio,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.5.1994 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat

- 1 Komissio vastaanotti vuosien 1979 ja 1988 välillä useita neuvoston asetuksen N:o 17 (neuvoston asetus N:o 17, annettu 6 päivänä helmikuuta 1962, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklojen ensimmäinen täytäntöönpanoasetus, EYVL 13, 21.2.1962, s. 204, jäljempänä asetus N:o 17) 3 artiklan 2 kohdan mukaisia hakemuksia, joissa vaadittiin komissiota toteamaan, että ranskalainen musiikkialan tekijänoikeuksia hallinnoiva yhteisö Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (jäljempänä SACEM) oli rikkonut ETY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artikloja. Valituksia olivat jättäneet diskoteekkitoiminnan harjoittajien yhteenliittymät ja yksittäiset diskoteekkitoiminnan harjoittajat, joihin lukeutuvat myös nyt käsiteltävänä olevan asian kolme kantajaa.
- 2 Kantajien tekemissä valituksissa väitettiin pääkohdittain seuraavaa:
 - Eri jäsenvaltioissa toimivat musiikkialan tekijöitä edustavat yhteisöt jakoivat markkinoita tekemällä vastavuoroisia sopimuksia, joiden mukaisesti tekijöitä edustavat yhteisöt eivät saaneet suoraan tehdä sopimuksia toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen musiikin käyttäjän kanssa;
 - SACEMin perimä maksu, joka oli 8,25 prosenttia liikevaihdosta, on liian suuri, jos maksun suuruutta verrataan muissa jäsenvaltioissa diskoteekkitoiminnassa

perittävien maksujen suuruuteen; liialliseksi ja syrjiväksi väitetyn maksun tarkoituksena ei ollut tekijänoikeuskorvauksien maksaminen SACEMin edustamille ulkomaisille yhteisöille, vaan maksu hyödytti yksinomaan SACEMia, joka maksoi edustamilleen yhteisöille mitättömän pieniä palkkioita;

— SACEM kieltäytyi myöntämästä käyttö lupaa ainoastaan ulkomaisen musiikin käyttöön, eli jokaisen käyttäjän piti hankkia käyttö lupa ohjelmiston sekä ulkomaisen että ranskalaisen musiikin osaan.

3 Valitusten jättämisen jälkeen komissio aloitti tutkimukset esittämällä asetuksen N:o 17 11 artiklan mukaisia tietojensaantipyyntöjä.

4 Tutkinta keskeytettiin joulukuusta 1987 elokuuhun 1988 Aix-en-Provencen ja Poitiers'n cour d'appel -tuomioistuimen ja Poitiers'n tribunal de grande instance -tuomioistuimen vireillepaneman ennakkoratkaisumenettelyn ajaksi, jossa yhteisöjen tuomioistuimelta kysyttiin SACEMin perimien maksujen tason, kansallisten tekijöitä edustavien yhteisöjen tekemien vastavuoroisten edustussopimusten ja SACEMin ja ranskalaisten diskoteekkien tekemien, koko ohjelmiston kattavien sopimusten yhteensopivuutta perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklojen kanssa. Tuomioistuin totesi 13.7.1989 antamissaan tuomioissa (asia 395/87, Tournier, Kok. 1989, s. 2521, 2580 sekä yhdistetyt asiat 110/88, 241/88 ja 242/88, Lucazeau ym., Kok. 1989, s. 2811, 2834) muun muassa, että toisaalta ”ETY:n perustamisopimuksen 85 artiklaa on tulkittava siten, että sen nojalla ovat kiellettyjä kaikki jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen väliset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on estää toisessa jäsenvaltiossa toimivan musiikin käyttäjän mahdollisuudet käyttää suoraan hyväkseen toisessa jäsenvaltiossa toimivan yhteisön ohjelmistossa olevaa musiikkia, ja sellaiset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden seurauksena edellä mainittu suora käyttömahdollisuus estyy”, ja toisaalta, että ”perustamissopimuksen 86 artiklaa on tulkittava siten, että kansallinen tekijöitä edustava yhteisö, jolla on määräävä asema yhteismarkkinoiden merkittäväällä osalla, määrää kohtuuttomia kauppaehtoja silloin, kun sen diskoteekeiltä

perimät maksut ovat olennaisesti korkeammat kuin muissa jäsenvaltioissa perittävät maksut, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että maksuja on vertailtu yhdenmukaisin laskuperustein. Jos kuitenkin tekijöitä edustava yhteisö kykenee perustelevaan maksujen erilaisuuden jäsenvaltioiden välisten objektiivisten ja asiankuuluvien olosuhde-erojen avulla, ei kyseessä ole määräävän aseman väärinkäyttö”.

- 5 Näiden tuomioiden jälkeen komissio jatkoi tutkimuksiaan, jotka koskivat eri jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen perimien maksujen suuruutta. Komissio loi viisi kuvitteellista diskoteekkityyppiä, jotta maksuja voitaisiin vertailla yhtenäisin perustein. Tämän jälkeen se pyysi asetuksen N:o 17/11 artiklan mukaisesti tietoja jäsenvaltioissa toimivilta tekijöitä edustavilta yhteisöiltä niiden perimien maksujen maksuperusteista, joita sovellettiin erityyppisiin diskoteekkeihin ennen yhteisöjen tuomioistuimen antamien tuomioiden julistamista ja niiden julistamisen jälkeen.

- 6 Komissio antoi tutkimuksen tuloksista kertomuksen, joka on päivätty 7.11.1991. Kertomuksessa viitataan yhteisöjen tuomioistuimen tekemiin ratkaisuihin edellä mainituissa tuomioissa Tournier ja Lucazeau ym. ja korostetaan, miten vaikeaa eri jäsenvaltioissa perittyjen maksujen vertailu on erilaisten diskoteekkiluokkien perusteella. Kertomuksen mukaan SACEMin ennen 1.1.1990 perimät maksut poikkesivat huomattavasti muissa jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen perimistä maksuista, lukuunottamatta italialaisen tekijöitä edustavan yhteisön perimiä maksuja. Kertomuksessa arvostellaan lisäksi SACEMin esittämiä perusteluita, joista ensimmäisen mukaan Ranskassa on perinteisesti maksettu suuria tekijänoikeuskorvauksia ja toisen mukaan Ranskassa valvottiin maksuvelvollisten määräämiseksi erityisen tarkkaan teosten esittämistä. Kertomuksen mukaan myös 1.1.1990 jälkeen Ranskassa ja Italiassa perityt maksut olivat huomattavasti suurempia kuin muissa jäsenvaltioissa perityt maksut. Kertomuksessa tutkitaan myös, sovelsiko SACEM eri ranskalaisiin diskoteekkeihin erilaisia ehtoja perustamissopimuksen 86 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

- 7 Kantajat kehottivat 18.12.1991 komissiota määrittelemään kantansa kantajien tekemiin valituksiin ETY:n perustamissopimuksen 175 artiklan mukaisesti.
- 8 Komissio osoitti 20.1.1992 Bureau européen des médias de l'industrie musicalelle (jäljempänä BEMIM) ilmoituksen komission asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisesti (komission asetus N:o 99/63/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1963, neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista, EYVL 127, 20.8.1963, s. 2263, jäljempänä asetus N:o 99/63). Komission kannan mukaan käsiteltävänä olevan asian kantajat saivat tiedon kyseisestä ilmoituksesta joko BEMIMin jäsenenä tai asianajajansa välityksellä, koska asianajaja oli samalla BEMIMin oikeudellinen neuvonantaja, ja siksi komissio ei pitänyt tarpeellisena antaa kyseistä ilmoitusta kantajille henkilökohtaisesti tiedoksi.
- 9 Komissio korostaa 20.1.1992 päivätyn ilmoituksen osassa oikeudellinen arviointi, että ”tutkimuksen tässä vaiheessa ei voida todeta SACEMin perimien maksujen tason täyttävän perustamissopimuksen 86 artiklan soveltamisedellytyksiä”. Kyseisen ilmoituksen päätelmäosassa todetaan seuraavaa:

”Edellä esitetyn perusteella minulla on kunnia todeta, että soveltaen komission asetuksen N:o 99/63 6 artiklaa sekä toissijaisuusperiaatetta ja desentralisaation periaatetta komissio ei ryhdy toimenpiteisiin valituksessa ilmenneen perusteella ottaen huomioon sen, että yhteisön etu ei vaadi asian selvittämistä, koska kyseessä olevien menettelytapojen vaikutus on lähinnä kansallinen ja koska useat ranskalaiset tuomioistuimet käsittelevät jo asiaa.

Komissio lähettää ranskalaisille oikeudellisille ja hallinnollisille viranomaisille niiden pyynnöstä jäljennöksen kertomuksesta, jonka komissio on tehnyt maksujen tasosta yhteisössä ja musiikin käyttäjien syrjinnästä Ranskan markkinoilla.”

- 10 Kantajat esittivät 20.3.1992 vastineensa komission 20.1.1992 päivätyyn ilmoitukseen. Vastineessa pyydettiin komissiota jatkamaan menettelyä ja lähettämään ilmoituksen valituskohdista SACEMille.
- 11 Kilpailuasioista vastaava komission jäsen ilmoitti kantajille 20.10.1992 kirjeellään, että valitukset oli hylätty lopullisesti.
- 12 Kyseisen kirjeen 1, 2 ja 3 kohdissa käsitellään komission ja kantajan välistä kirjeenvaihtoa ja 4 kohdassa täsmennetään, että kirje sisältää komission lopullisen päätöksen. Kirjeen 5 kohdassa todetaan, että komissio ei aio jatkaa valitusten käsittelyä syistä, joita on jo käsitelty 20.1.1992 päivätyssä ilmoituksessa.
- 13 Kirjeen kohdissa 6—13 komissio vastaa keskeisimpiin kantajien esittämiin väitteisiin, jotka sisältyvät kantajien tekemiin vastineisiin komission 20.1.1992 päivätyyn ilmoitukseen. Todettuaan uudelleen, että asialla ei ole erityistä merkitystä yhteismarkkinoiden toiminnan kannalta ja että tämän vuoksi menettelyn jatkaminen ei ole yhteisön edun kannalta välttämätöntä, komissio palauttaa mieleen, että kun komissio tekee päätöksen asian jättämisestä sillensä, se voi ottaa huomioon päätöksen perusteena sen, että kansalliset tuomioistuimet käsittelevät samaa asiaa kuin komissio; komissio viittaa päätelmänsä tueksi erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 18.9.1992 asiassa *Automec* vastaan komissio (T-24/90, Kok. 1992, s. II-2223, 88 kohta, jäljempänä *Automec II*) antamaan tuomioon. Kantajien väitteeseen, jonka mukaan komissio soveltaa sopimattomalla tavalla toissijaisuusperiaatetta, komissio vastaa korostamalla, että tarkoituksena ei ole jättää asiaa kokonaan tutkimatta vaan ainoastaan päättää, mikä asiaa käsittelevistä viranomaisista pystyy parhaiten ratkaisemaan asian. Komissio muistuttaa, että ainoastaan kansalliset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia päättämään vahingonkorvauksista asiassa ja että komissio on antanut 7.11.1991 päivätyssä kertomuksessa kansallisille tuomioistuimille tarpeelliset tiedot, jotta ne voisivat vertailla kansallisten, tekijöitä edustavien yhteisöjen perimiä tekijänoikeusmaksuja. Komission kannan mukaan kertomuksen käyttöä todistusaineistona kansallisissa tuomioistuimissa ei rajoita komission velvollisuus suojella ammattisalaisuuksia, koska komission kansallisille,

tekijöitä edustaville yhteisöille lähettämät tietojensaantipyynnöt eivät koskeneet tosiasiaa perittyjä maksuja, joita koskevat tiedot ovat vapaasti käytettävissä, vaan maksuperusteiden soveltamista viiden tyyppiin diskoteekkeihin. Seuraavaksi komissio vastaa kantajien esittämiin arvosteluihin, jotka koskivat 1.1.1990 edeltävää aikaa käsittelevien komission kannanottojen puuttumista, korostamalla, että komission tehtävänä ei ole tutkia menneisyydessä mahdollisesti tapahtuneita rikkomuksia, koska tällaisen tutkinnan pääasiallisena tarkoituksena on avustaa kansallisia tuomioistuimia vahingonkorvausten määrittämisessä. Väitteeseen, jonka mukaan kansalliset, tekijöitä edustavat yhteisöt olivat yhteistoiminnassa keskenään, komissio vastaa toteamalla, että yhteisöt ovat mahdollisesti toimineet yhdessä, vaikka komissio ei olekaan löytänyt mitään varsinaisia todisteita kyseisestä yhteistoiminnasta. Lisäksi komission mukaan on vaikea havaita, mitä vaikutuksia yhteistoiminnalla olisi ollut, koska osaa maksuista on alennettu ja osaa puolestaan nostettu sen jälkeen, kun tuomiot edellä mainituissa asioissa Tournier ja Lucazeau ym. oli annettu. Komission kannan mukaan ei SACEMin ja tiettyjen diskoteekkitoiminnan harjoittajien yhteenliittymien mahdollisella yhteistoiminnalla olisi myöskään voinut olla muita kuin Ranskan sisäisiä vaikutuksia, vaikka yhteisöt olisivatkin olleet yhteistoiminnassa kantajan väittämällä tavalla.

- 14 Komissio ilmoittaa päätöksen kohdassa 14 kantajille, että kantajien asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti tekemät valitukset "hylätään ja todetaan asian kuuluvan kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan".

Asian käsittely ja asianosaisten esittämät vaatimukset

- 15 Edellä esitetyn jälkeen kantajat saattoivat asian vireille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jättämällä 11.1.1993 tuomioistuimen kirjaajalle kannekirjelmän.
- 16 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 20.5.1993 antamalla määräyksellä Syndicat des exploitants de lieux de loisirsille (SELL) annettiin lupa toimia väliintulijana kantajien tueksi.

- 17 Tavanomainen kirjallinen menettely päätettiin 4.8.1993.
- 18 Esittelijänä toimivan tuomarin kertomuksen esittämisen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (toinen jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn suorittamatta edeltäviä asian selvittämistoimia. Tuomioistuimen pyynnöstä vastaaja esitti tiettyjä asiakirjoja ja vastasi tiettyihin kirjallisiin kysymyksiin.
- 19 Asianosaisia kuultiin, ja ne vastasivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin 18.5.1994 järjestetyssä julkisessa suullisessa käsittelyssä.
- 20 Kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta:
- kumoamaan komission 12.11.1992 tekemän päätöksen;
 - velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 21 Komissio vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta:
- hylkäämään kanteen;
 - velvoittamaan kantajat vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.
- 22 Väliintulija vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta:
- kumoamaan komission tekemän päätöksen.

Pääasian ratkaisu

- 23 Kantajat esittävät kanteen tueksi neljä perustetta. Ensimmäisen perusteen mukaan perustamissopimuksen 190 artiklaa on rikottu, koska kanteen kohteena olevaa päätöstä ei kantajien mukaan ollut tarpeeksi perusteltu. Toisen mukaan komissio on syyllistynyt kanteen kohteena olevaa päätöstä tehdessään oikeudelliseen virheeseen ja useisiin ilmeisiin arviointivirheisiin. Kolmannessa väitetään, että komissio on rikkonut yhteisöoikeuden yleisiä oikeusperiaatteita. Neljäs peruste koskee harkintavallan väärinkäyttöä.
- 24 Väliintulija toteaa kirjallisissa huomioissaan, että se yhtyy kaikkeen, mitä kantajat ovat esittäneet käsiteltävänä olevassa asiassa.

Perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista koskeva kanneperuste

Yhteenvedo asianosaisten esittämistä väitteistä

- 25 Kantajat moittivat komission tekemää päätöstä niiltä osin, kuin päätöksessä ei ole perusteltu kantajien tekemien valitusten kohtia, jotka koskevat väitettyä tekijänoikeuksia hallinnoivien kansallisten yhteisöjen välistä yhteistyötä. Kantajien mukaan myös muiden valitusten kohtien hylkäämisen perusteet ovat ristiriitaisia. Kantajien mukaan komission 20.1.1992 päivättyyn asetukseen (ETY) N:o 99/63 6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen (jäljempänä ”6 artiklan mukainen ilmoitus”) sisältyvä lausuma, jonka mukaan ”tutkimuksen tässä vaiheessa on todettava, että SACEMin perimät maksut eivät täytä 86 artiklan soveltamisedellytyksiä”, on ristiriidassa toisaalta kanteen kohteena olevan päätöksen kanssa, koska komissio toteaa siinä edellä mainittuun ilmoitukseen viitaten, että se ei aio ottaa kantaa esitettyihin oikeudellisiin seikkoihin, ja toisaalta SACEMille osoitetun 17.12.1992 päivätyn kirjeen kanssa, jossa komissio toteaa, että se ”haluaa ... jättää asian täysin niiden kansallis-

ten tuomioistuinten harkintaan, joille asia on palautunut”. Kanteen kohteena olevan päätöksen 9 kohtaan sisältyy myös ristiriita niiden komission lausumien välillä, joista ensimmäisen mukaan komissio on vertaillut yhteisön jäsenvaltioissa toimivien tekijänoikeuksia hallinnoivien yhteisöjen perimiä maksuja ja toisen mukaan yhteisöille osoitetut tietojensaantipyynnöt eivät koskeneet maksujen tasoa sinänsä vaan ainoastaan maksuperusteiden soveltamista viiden tyyppiin diskoteekkeihin.

- 26 Komission vastaväitteen mukaan päätös oli riittävästi perusteltu, jotta asianosaiset voisivat puolustaa oikeuksiaan ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi valvoa komission toimintaa, joten päätös täyttää yhteisön tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetetut edellytykset (asia T-1/89, Rhône-Poulenc v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 24.10.1991, Kok. 1991 s. II-867). Lisäksi komissio muistuttaa, että edellä mainittujen tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissio ei ole velvollinen ottamaan kantaa kaikkiin asianosaisten esittämiin väitteisiin valitustensa tueksi, vaan komission on ainoastaan tutkittava sellaiset tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat väitteet, joilla on olennainen merkitys päätöksen kannalta (yhteisöjen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa 43/82 ja 63/82 VBVB ja VBBB v. komissio, tuomio 17.1.1984, Kok. 1984, s. 19 sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio asiassa T-44/90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok. 1992, s. II-1).
- 27 Komissio ei löydä mitään ristiriitaa ”6 artiklan mukaisen ilmoituksen” ja valitukset hylkäävän päätöksen välillä. Komissio toteaa näiltä osin, että ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa” ei luonnehdita oikeudellisesti kanteen kohteena olevaa SACEMin toimintaa ja että kanteen kohteena olevan päätöksen perusteena ovat joka tapauksessa muut syyt kuin se, että rikkomusta ei olisi tapahtunut.
- 28 Komissio toteaa muista ristiriitaisuuksista, jotka sisältyvät kantajien mukaan kanteen kohteena olevaan päätökseen ja komission käymään kirjeenvaihtoon, että päätösten perustelujen ja muiden kannanottojen eroavaisuuksilla ei ole merkitystä arvioitaessa päätöksen pätevyyttä perustamissopimuksen 190 artiklan nojalla ja että kyseisen päätöksen perustelujen eri kohdat eivät ole ristiriidassa keskenään eivätkä tuomiolauselman kanssa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 29 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätösten perustelujen on oltava sellaiset, että henkilölle käyvät selviksi hänelle osoitetun päätöksen perustelut niin, että hän voi halutessaan toteuttaa oikeutensa ja tutkituttaa päätöksen pätevyyden, ja että tuomioistuin voi toteuttaa valvontatehtävänsä (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainittu tuomio asiassa *La Cinq v. komissio*, tuomio 24.1.1992, 42 kohta ja asiassa *T-7/92, Asia Motor France ym. v. komissio*, tuomio 29.6.1993, Kok. 1993, s. II-669, 30 kohta). Kilpailuasioissa tehtyjen päätösten perusteluissa komission ei siten ole otettava kantaa kaikkiin valituksen tueksi esitettyihin väitteisiin, vaan sellaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen käsittely riittää, joilla on olennainen merkitys päätöksen kannalta (asia 55/69 *Cassella v. komissio*, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.7.1972, Kok. 1972, s. 887, 22 kohta; asia 56/69, *Hoechst v. komissio*, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.7.1972, Kok. 1972, s. 927, 22 kohta; edellä mainittu *VBVB ja VBBB v. komissio*, tuomio 17.1.1984, 22 kohta sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainitut tuomiot asiassa *La Cinq v. komissio*, 41 kohta ja asiassa *Asia Motor France ym. v. komissio*, 31 kohta).
- 30 On syytä muistuttaa, että kantajien tekemät valitukset sisälsivät asiallisesti kolme kohtaa. Ensimmäiseksi kantajat väittivät eri jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen jakavan vastavuoroisten sopimusten avulla markkinoita, mistä oli seurauksena markkinoiden täydellinen eristäminen toisistaan. Koska valituksissa tarkoitetut kilpailunrajoitukset aiheutuivat yritysten välisestä sopimuksesta ja koska valitusten perusteella ei voida muutakaan olettaa, valitusten perusteena oli perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohta. Toiseksi valituksissa väitettiin *SACEMin* perimien maksujen olevan liiallisia ja syrjiviä, ja kolmanneksi valituksissa käsiteltiin *SACEMin* kieltäytymistä käyttöluvan antamiseen ranskalaisille diskoteekeille ainoastaan ohjelmistonsa ulkomaisen musiikin osuuteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan näiden kahden väitteen on perustuttava perustamissopimuksen 86 artiklaan, koska valituksissa ei ole mitään viittausta siihen, että valituksissa mainitut menettelyt perustuisivat sopimukseen tai yhdenmu-kaistettuihin menettelytapoihin.
- 31 Kantaja on väittänyt ensiksi, että kanteen kohteena oleva päätös ei ole riittävästi perusteltu sen valituksissa mainitun ensimmäisen vaatimuksen osalta, joka koskee

perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa rikkovaa kansallisten, tekijöitä edustavien yhteisöjen välistä yhteistyötä.

- 32 Tuomioistuin toteaa ensiksi, että 12.11.1992 päivätyyn kirjeeseen sisältyvässä komission päätöksessä kantajien valitus on hylätty kokonaisuudessaan. Kanteen kohteena olevassa päätöksessä todetaankin erottelematta 85 ja 86 artiklan rikkomista, että ”edellä mainituista syistä annan teille tiedoksi, että komissiolle asetuksen N:o 17/62 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti jättämäne valitus hylätään ja todetaan, että asia kuuluu kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan”.
- 33 On syytä muistaa, että komission 12.11.1992 tekemässä päätöksessä valitusten hylkääminen perustuu sellaisiin seikkoihin, jotka komissio on ilmoittanut kantajille ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa”. Kanteen kohteena olevan päätöksen 5 kohdan mukaan ”komissio katsoo 20.1.1992 päivätyssä ilmoituksessa ilmoitetuista syistä, että annettujen tietojen perusteella ei ole aihetta suostua hakemukseenne rikkomuksen toteamisesta. Huomautukset, jotka BEMIM ja Te olette esittäneet 20.3.1992, eivät sisällä sellaisia uusia tietoja, jotka muuttaisivat komission 20.1.1992 päivätyssä kirjeessä tutkittuja tosiseikkoja tai komission tekemää päätöstä”.
- 34 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tutkittaessa sitä, onko kanteen kohteena oleva päätös riittävästi perusteltu, on otettava huomioon sekä 12.11.1992 päivätyssä kirjeessä että ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa” mainitut perustelut.
- 35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, etteivät ”6 artiklan mukainen ilmoitus” ja ilmoitukseen liitetty 7.11.1991 päiväty kertomus millään tavalla osoita, että komissio olisi tutkinut perustamissopimuksen 85 artiklan rikkomista koskevan väitteen. Ne osoittavat sitä vastoin, että komissio on ainoastaan tutkinut perusta-

missopimuksen 86 artiklan rikkomista koskevan väitteen. Komissio toteaaikin tekemässään ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa”, että se on ”tutkinut erityisesti ETY:n alueella perittävien maksujen tasoa” (I E kohta). Se toteaa edelleen, että ”tutkimuksen tässä vaiheessa on todettava, että SACEMin perimät maksut eivät täytä perustamissopimuksen 86 artiklan soveltamisedellytyksiä” (II kohta). Lisäksi ”6 artiklan mukaisen ilmoituksen” päätelmäosassa todetaan, että komissio aikoo hylätä valituksen ”ottaen huomioon sen, että yhteisöjen etu ei vaadi toimenpiteisiin ryhtymistä, koska kyseessä olevien menettelytapojen vaikutus on lähinnä kansallinen ja koska useat ranskalaiset tuomioistuimet käsittelevät jo asiaa” (III kohta). Menettelytapojen pääasiallisesti kansallinen vaikutus aiheutuu komission mukaan siitä, että väitetyn väärinkäytön vaikutukset ulottuvat pääasiassa vain yhden jäsenvaltion alueelle tai jäsenvaltion osaan (II kohta). Komission antama kertomus, joka on liitetty ”6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen” ja joka on otsikoitu ”ETY:n perustamissopimuksen 86 artiklan soveltaminen SACEMin ranskalaisilta diskoteekeilta perimiin maksuihin”, ei käsittele sitä, ovatko kansalliset tekijöitä edustavat yhteisöt rikkoneet 85 artiklan 1 kohtaa.

- 36 Komissio toistaa 12.11.1992 päivätyn kirjeen 6 kohdassa jo ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa” tekemänsä lausuman, jonka mukaan ”rikkomisen painopiste on Ranskassa, eikä sillä ole kuin vähäisiä vaikutuksia muissa jäsenvaltioissa, ja tämän seurauksena asialla ei ole erityistä merkitystä yhteismarkkinoiden toimimisen kannalta, eikä yhteisön etu vaadi komission käsittelevän asiaa, vaan asia kuuluu ranskalaisen tuomioistuimien ja hallintoviranomaisten toimivaltaan”. Perustellakseen kyseisen lausuman komissio viittaa päätöksen 7 kohdassa julkisasiamiehenä toimineen tuomioistuimen jäsen Edwardin ratkaisuehdotukseen edellä mainituissa asioissa Automec II ja Asia Motor France vastaan komissio sekä tuomioon asiassa Automec II. Komissio tutkii sitten kantajien tekemät huomautukset komission tekemään ”6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen” ja toteaa lopuksi (8—13 kohdat), että esitetyt huomautukset eivät muuta kanteen kohteena olevan komission päätöksen 6 kohdassa tehtyjä päätelmiä.
- 37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että 12.11.1992 päivätyn kirjeen 6 kohdalla, joka sisältää valituksen lopullisen hylkäyksen perustelut, ei ole yhteyttä kantajien väitteeseen tekijöitä edustavien yhteisöjen yhteistoiminnasta. Itse asiassa

komission toteamuksella rikkomisen painopisteestä on järkevää merkitystä ainoastaan tutkittaessa ETY:n perustamissopimuksen 86 artiklan mahdollista rikkomista eli tutkittaessa SACEMin perimien maksujen mielivaltaisuutta ja syrjivää luonnetta ja SACEMin kieltäytymistä antaa käyttöluupa pelkästään ohjelmistonsa ulkomaalaisen musiikin osuuteen.

- 38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että ainoat kanteen kohteena olevan päätöksen kohdat, jotka liittyvät perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan rikkomiseen, ovat päätöksen 12 ja 13 kohdat, jotka kuuluvat seuraavasti:

”12. Mitä tulee yhteistoimintaan, johon (kantajien edustaja) on viitannut 20.3.1992 päivätyyn kirjeen sivulla 12 ja jossa olivat osallisina SACEM ja muut yhteisön alueella toimivat tekijöitä edustavat yhteisöt, komissio katsoo, että yhteistoimintaa varsinkin yhdenmukaistettujen menettelytapojen muodossa ei voi poisulkea (erityisesti GESACissa), vaikka komissio ei varsinaisesti olekaan löytänyt näyttöä kyseisestä yhteistoiminnasta. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että yhteistoiminnalla ei ole ollut mitään yksiselitteisiä vaikutuksia maksujen tasoon, koska toiset maksuista nousivat ja toiset laskivat yhteisöjen tuomioistuimen 13.7.1989 antaman tuomion jälkeisenä aikana ja koska maksut poikkesivat edelleen kantajan korostamalla tavalla huomattavasti toisistaan. Jos komissiolle kuitenkin esitettäisiin varsinaisia todisteita yhteistoiminnasta, komissio käsitelisi tällaiset todisteet asianmukaisesti.”

”13. SACEMin ja tiettyjen diskoteekkitoiminnan harjoittajien välisellä yhteistoiminnalla, johon (kantajien edustaja) viittaa 20.3.1992 päivätyyn kirjeen sivulla 13, ei voi komission mukaan olla tiettyjä diskoteekkitoiminnan harjoittajia suosivia vaikutuksia muualla kuin Ranskassa, ja siksi ainoastaan kansallisten viranomaisten on toimittava asiassa yhteistoiminnan periaatteen ja komission ja jäsenvaltioiden välisen toimivallan jaon mukaisesti, varsinkin kun yhteisön kilpailuoikeutta sovelta-

vista tuomioistuimista ja viranomaisista ainoastaan kansalliset tuomioistuimet voivat velvoittaa asianosaiset maksamaan vahingonkorvauksia. Lisäksi komissio muistuttaa, että komission kannanotot edellä mainitun yhteistoiminnan suhteen eivät millään tavoin rajoita kansallisten tuomioistuinten toimintavapautta.”

- 39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kanteen kohteena olevan päätöksen 12 ja 13 kohdissa perustellaan niiden kahden valituksen kohdan hylkääminen, jotka kantajat ovat esittäneet vastineissaan ”6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen”. Nämä koskevat toisaalta kansallisten, tekijöitä edustavien yhteisöjen väitettyä GESACissa tekemää yhteistyötä, jonka tarkoituksena oli yhtenäistää tekijänoikeusmaksujen taso mahdollisimman korkeaksi, ja toisaalta väitettyä yhteistyötä SACEMin ja tiettyjen ranskalaisten diskoteekkitoiminnan harjoittajien yhteenliittymien välillä. Tuomioistuin toteaa, että päätöksen 12 ja 13 kohdat eivät sen sijaan sisällä perusteluita markkinoiden jakamista koskevan valituksen kohdan hylkäämiselle.
- 40 Kantajat eivät siten voi kanteen kohteena olevan päätöksen perusteluiden perusteella tietää, miksi kantajan tekemä valitus on hylätty siltä osin, kuin valitus koskee kansallisten, tekijöitä edustavien yhteisöjen toistensa kanssa tekemistä vastavuoroisista edustussopimuksista aiheutuvaa markkinoiden jakamista. Komissio ei siten ole noudattanut perustamissopimuksen 190 artiklan mukaista velvollisuutta perustella tekemänsä päätökset. Kantajien ensimmäinen väite on näin perusteltu.
- 41 Toiseksi kantajat väittävät, että kanteen kohteena olevan päätöksen perustelut olivat ristiriitaisia niiltä osin, kuin päätöksessä hylätään muut valitusten kohdat.
- 42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että päätöksen perusteluihin sisältyvä ristiriita rikkoo perustamissopimuksen 190 artiklan mukaista velvoitetta

ja aiheuttaa päätöksen mitättömyyden, jos tämän ristiriidan vuoksi henkilö, jolle päätös on osoitettu, ei voi kokonaan tai osittain tietää päätöksen todellisia perusteluja ja jos tämän vuoksi päätökseltä puuttuu oikeudellinen perusta (katso erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota asiassa 158/80, Rewe, tuomio 7.7.1981, Kok. 1981, s. 1805, 26 kohta).

- 43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palauttaa mieleen, että tutkittaessa, onko kanteen kohteena oleva päätös riittävästi perusteltu, on otettava huomioon sekä 12.11.1992 päivätyssä kirjeessä että ”6 artiklan mukaisessa ilmoituksessa” mainitut perustelut.
- 44 Kantajien väittämää ”6 artiklan mukaisen ilmoituksen” ja kanteen kohteena olevan päätöksen perusteluiden välistä ristiriitaa koskien tuomioistuin katsoo, että ”6 artiklan mukaisen ilmoituksen” päätelmäosassa (katso edellä kohta 9) komissio aikoi hylätä valitukset pelkästään sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaatinut toimenpiteisiin ryhtymistä, koska valitusten kohteena olevat menettelyt olivat luonteeltaan kansallisia ja koska useat ranskalaiset tuomioistuimet käsitelivät jo asiaa. Komission ”6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen” sisältyvä lausuma, jonka mukaan ”tutkimusten tässä vaiheessa on todettava, että SACEMin maksuja koskevat menettelytavat eivät täytä 86 artiklan soveltamisedellytyksiä”, ei näin ole peruste sille, miksi komissio hylkäsi valitukset.
- 45 Edellä mainitun 12.11.1992 päivätyyn kirjeen 12—14 kohtien mukaan valitusten hylkäävä päätös perustuu siihen, että yhteisön etu ei vaadi toimenpiteisiin ryhtymistä, koska kilpailuoikeudellisten sääntöjen rikkomisella on vain vähäisiä vaikutuksia

muissa jäsenvaltioissa ja koska useat ranskalaiset tuomioistuimet ja Ranskan kilpailuneuvosto (Conseil de la concurrence) käsittelevät jo valituksissa mainittujen asioiden kaltaisia asioita.

- 46 Edellä esitetyn perusteella tuomioistuin katsoo, että ”6 artiklan mukaiseen ilmoitukseen” sisältyvien perusteluiden ja valitukset hylkäävän kiistanalaisen päätöksen perusteluiden välillä ei ole väitettyä ristiriitaa.
- 47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ristiriitaiseksi väitetystä komission lausumasta, joka sisältyy kanteen kohteena olevan päätöksen 9 kohtaan ja jonka mukaan komissio ei ole vertaillut perittyjen maksujen tasoa sinänsä, että SACEMin perimiä maksuja koskeviin komission lausuntoihin mahdollisesti sisältyvä ristiriita ei yllä esitetyn perusteella missään tapauksessa vaikuta siihen, onko päätös perusteltu, koska päätös perustui ainoastaan siihen, että yhteisön etu ei vaatinut toimenpiteisiin ryhtymistä asiassa. Päätös ei ole mitätön edes silloin, vaikka ristiriita olisi olemassa.
- 48 Kanneperusteen toinen osa on siksi hylättävä.
- 49 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanteen kohteena oleva päätös kumotaan siltä osin, kuin päätöksessä hylätään kantajien tekemien valitusten osa, joka koskee SACEMin ja eri jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen yhteistyöstä aiheutuvaa markkinoiden jakamista, jonka tavoitteena on estää ranskalaisia diskoteekkejä käyttämästä suoraan hyväksi muissa jäsenvaltioissa toimivien yhteisöjen ohjelmistoja.

Oikeudellista virhettä ja ilmeistä arviointivirhettä koskeva kanneperuste

Yhteenveto asianosaisten esittämistä väitteistä

- 50 Kantajat väittävät, että komissio on tehnyt kanteen kohteena olevaa päätöstä tehdessään oikeudellisen virheen ja ilmeisen arviointivirheen, minkä vuoksi päätös on mitätön.
- 51 Kantajat väittävät ensiksi, että komissio on tehnyt oikeudellisen virheen hylätessään kantajien valitukset sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaadi toimenpiteisiin ryhtymistä asiassa. Kantajien mukaan edellä mainitussa asiassa Automec II annetun tuomion mukaisesti komissio ei voi ottaa yhteisön edun asettamia vaatimuksia huomioon hylätessään valituksia, vaan yhteisön etu määrää ainoastaan asioiden käsittelyjärjestyksen komissiossa.
- 52 Kantajat väittävät toiseksi, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen silloin, kun se sovelsi toissijaisuusperiaatetta perusteena asian kuulumiselle kansallisten tuomioistuimien toimivaltaan, vaikka komissiolla on ollut tiedossaan kaikki tosiseikat, jotka olivat tarpeellisia valituksessa tarkoitettujen menettelyiden oikeudelliseksi arvioimiseksi.
- 53 Kolmas kantajien tekemä väite koskee kantajien tekemien valitusten markkinoiden jakamista ja täydellistä eristämistä koskevaa osaa. Kantajat väittävät, että komissio on tehnyt yhteisön etua koskevan ilmeisen arviointivirheen todetessaan kanteen kohteena olevan päätöksen 6 kohdassa, että väitetyt kilpailusääntöjen rikkomiset ovat tapahtuneet pääasiallisesti Ranskassa ja että niillä on ainoastaan vähäisiä vaikutuksia muissa jäsenvaltioissa. Kantajien mukaan komissio ei voinut perustella päätöstään sillä, että kansalliset tuomioistuimet käsittelevät valituksessa tarkoitettuna kaltaisia asioita. Kantajat painottavat, että asiassa Automec II asianosaiset olivat olleet vastapuolina yhdessä ainoassa kansallisessa oikeusprosessissa ja että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa vireillä oli yhden prosessin sijasta useita menettelyitä, minkä vuoksi komissio ei voi soveltaa asiassa Automec II annetussa tuomiossa

esitettyä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Lisäksi asian käsittelemättä jättäminen ei ole ollut perusteltua sen vuoksi, että useat kansallisten tuomioistuimien antamat tuomiot ja päätökset osoittavat, että tuomioistuimet eivät kyenneet soveltamaan perustamissopimuksen kilpailuoikeudellisia määräyksiä oikein ja yhdenmukaisesti. Kantajat kyseenalaistavat myös sen, että komissio vertailee tekemässään kertomuksessa eri jäsenvaltioissa perittyjä maksuja ainoastaan kuvitteellisten diskoteekki-luokkien perusteella.

- 54 Komissio on eri mieltä kantajien tavasta tulkita edellä mainitussa asiassa Automec II annettua tuomiota. Komissio esittää, että sillä on selvästi oikeus hylätä valitus sen takia, että yhteisön etu ei vaadi asian selvittämistä.
- 55 Komissio vastustaa myös väitettä, jonka mukaan yhteisön edun kannalta merkityksellinen olisi ainoastaan se tapaus, jossa asianosaiset ovat vastakkain yhdessä ainoassa kansallisessa oikeusprosessissa. Komissio toteaa kansallisten tuomioistuimien väitetyistä kyvyttömyydestä käsitellä kilpailuoikeusasioita, että komissiolla ei ole yksinomaista toimivaltaa soveltaa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ja 86 artiklaa, joiden perusteella yksityisillä on välittömiä oikeuksia ja joiden mukaisen oikeuksien takaaminen on myös kansallisten tuomioistuimien velvollisuus. Komission mukaan henkilöiden oikeuteen vedota määräyksiin kansallisissa tuomioistuimissa liittyy väistämättä se vaara, että kansalliset tuomioistuimet soveltavat määräyksiä epäyhtenäisellä tavalla. Jäsenvaltioiden ylimpien tuomioistuimien on siksi varmistettava oikeuskäytännön yhtenäisyys ja tarvittaessa esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisia kysymyksiä.
- 56 Komissio vastaa kantajien moitteisiin, jotka koskevat komission käyttämää maksujen vertailumenetelmää, toteamalla, että komissio on perustellut laajasti kyseisen menetelmän käyttöä tekemässään kertomuksessa ja että tuomioistuin on epäsuo-

rasti hyväksynyt tämän menetelmän edellä mainituissa tuomioissa Tournier ja Lucazeau ym. Lisäksi komission mukaan kantajat ovat itse myöntäneet, että kertomuksella oli merkitystä väitettyjen kilpailusääntöjen rikkomisten selvittämisessä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palauttaa mieleen, että päätöksen peruste-luja koskevan kanneperusteen mukaisesti kanteen kohteena oleva päätös kumotaan niiltä osin, kuin päätöksessä on hylätty markkinoiden jakamista koskevat valitusten kohdat. Tämän vuoksi tässä ei enää käsitellä kantajien tekemää väitettä, jonka mukaan komissio oli syyllistynyt ilmeiseen arviointivirheeseen arvioidessaan väite-tyen markkinoiden jakamisen vaikutuksia.
- 58 Edellä mainitun perusteella tässä on tutkittava ainoastaan ne valituksissa tehdyt väitteet, jotka koskevat perustamissopimuksen 86 artiklan rikkomista eli käsiteltä-vänä olevassa asiassa SACEMin perimiä, liiallisiksi ja syrjiviksi väitettyjä maksuja ja SACEMin kieltäytymistä antaa käyttöoikeus ainoastaan ohjelmistonsa ulkomai-sen musiikin osuuteen.
- 59 Aluksi on syytä muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensim-mäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdalla ja 86 artiklalla on välittömiä oikeus-vaikutuksia yksityisten välisissä oikeussuhteissa, ja ne luovat oikeusalamaisille välittömästi oikeuksia, joiden turvaaminen on kansallisten tuomioistuinten velvol-lisuus (yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot asiassa 127/73, BRT, tuomio 30.1.1974, Kok. 1974, s. 51, 16 kohta; asiassa 37/79, Lauder, 10.7.1980, Kok. 1980, s. 2481, 13 kohta; asiassa C-234/89, Delimitis, 28.2.1991, Kok. 1991, s. I-935, 45 kohta; ensim-mäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainittu tuomio Tetra Pak v. komissio, 42 kohta). Ottaen huomioon komission ja kansallisten tuomioistuinten välisen toi-mivallan jaon ja tähän perustuvan oikeusalamaisen suojelun kansallisissa tuomio-istuimissa yhteisöjen tuomioistuin ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomio-istuin ovat vakiintuneesti katsoneet, että yksilöllä ei ole oikeutta saada asetuksen N:o 17 3 artiklan mukaisen valituksen perusteella komissiota tekemään ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklassa tarkoitettua päätöstä perustamissopimuksen 85 ja/tai 86 artiklan rikkomisesta (yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa

125/78, GEMA v. komissio, 18.10.1979, Kok. 1979, s. 3173, 17 kohta; ensimmäisen oikeusasteen tuomiot asiassa T-16/91, Rendo ym. v. komissio, 18.11.1992, Kok. 1992, s. II-2417, 98 kohta ja edellä mainitussa asiassa Automec II, 75 ja 76 kohta). Sama koskee myös tapauksia, joissa komissiolla on yksinomainen toimivalta päättää valituksen kohteesta, mistä esimerkkinä voi mainita tapauksen, jossa komissio peruuttaa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeuksen (edellä mainitut tuomiot Automec II, 75 kohta ja Rendo ym. v. komissio, 99 kohta).

- 60 Nyt käsiteltävän kanneperusteen ensimmäinen osa koskee komission tekemää ilmeistä arviointivirhettä, jonka komissio on tehnyt hylätessään valitukset sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaadi toimenpiteisiin ryhtymistä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa näiltä osin, että se tarkensi edellä mainitussa tuomiossa Automec II komission oikeuksia siten, että komissio voi asettaa käsittelemänsä valitukset tärkeysjärjestykseen ja että komissio voi käyttää yhteisön etua kriteerinä arvioidessaan valitusten tärkeyttä (83—85 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on käsitellyt samassa tuomiossa erityisesti hylkäyspäätöksen laillisuutta ja katsonut, että komissio voi hylätä valituksen sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaadi asian käsittelyä. Tällä perusteella kanneperusteen tämä kohta on hylättävä.
- 61 Kanneperusteen toinen kohta koskee komission tekemää ilmeistä arviointivirhettä, jonka komissio on tehnyt käyttäessään toissijaisuusperiaatetta perusteena päättäessään, että asia kuuluu kansallisten tuomioistuimien toimivaltaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tästä väitteestä, että kanteen kohteena olevan päätöksen 6—8 kohdasta käy ilmi, että valitusta ei ole hylätty toissijaisuusperiaatteen nojalla vaan sillä perusteella, että yhteisön etu ei vaadi toimenpiteisiin ryhtymistä asiassa. Tuomioistuimen mukaan kantajat yrittävät kanneperusteen tässä kohdassa osoittaa, että komission olisi pitänyt tehdä asiassa SACEMin perimien maksujen 86 artiklan vastaisuutta koskeva päätös sen sijaan, että komissio totesi asian kuuluvan kansallisten tuomioistuimien toimivaltaan. Edellä kohdassa 59 mainitun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kantajilla ei kuitenkaan ole oikeutta saada komissiota tekemään tällaista päätöstä siinäkään tapauksessa, että komission näemyksen mukaan perustamissopimuksen 86 artiklaa on rikottu. Tämän vuoksi kanneperusteen tämä kohta on myöskin hylättävä.

- 62 Kanneperusteen kolmas kohta koskee virhettä, jonka komissio on tehnyt arvioidessaan yhteisön etua asiassa. On syytä muistuttaa, että edellä mainitussa tuomiossa *Automec II* tuomioistuin on täsmentänyt, että yhteisön edun määrittämiseksi komission on otettava huomioon asiassa ilmenneet seikat ja erityisesti sellaiset oikeudelliset seikat ja tosiseikat, jotka käyvät ilmi käsiteltävänä olevasta valituksesta. Jotta komissio voisi mahdollisimman hyvin täyttää tehtävänsä 85 ja 86 artiklan noudattamisen valvojana, sen on punnittava keskenään väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen merkitystä yhteismarkkinoiden toiminnalle, tutkintatoimenpiteiden laajuutta ja sitä todennäköisyyttä, että komissio voi todeta rikkomuksen tapahtuneen (86 kohta). Tutkiessaan yhteisön edun asettamia vaatimuksia asiassa komissio voi ottaa huomioon sen, että kansallinen tuomioistuin tai viranomainen tutkii sopimuksen tai menettelyn sallittavuutta perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklojen nojalla. Toisin kuin kantajat ovat väittäneet, komissio voi ottaa huomioon yhteisön etua arvioidessaan sen tosiseikan, että kansalliset viranomaiset käsittelevät asiaa, myös silloin, kun asianosaiset eivät ole osapuolina yhdessäkään kansallisessa oikeusprosessissa.
- 63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio on perustellut kannan kohteena olevan päätöksen 6—8 kohdassa yhteisön etua koskevan arviointinsa toteamalla, että väitetyillä kilpailusääntöjen rikkomisilla on vain vähäisiä vaikutuksia muissa jäsenvaltioissa ja että useat kansalliset tuomioistuimet ja Ranskan kilpailuneuvosto (*Conseil de la concurrence français*) käsitelivät valituksissa käsiteltyjä kysymyksiä vastaavia kysymyksiä.
- 64 Kantajat eivät kiistä sitä, että valituksessa tarkoitetuilla perustamissopimuksen 86 artiklaa mahdollisesti rikkovilla menettelyillä on pääasiassa vain valtionsisäisiä vaikutuksia. Kiistanalaista ei myöskään ole se, että valituksissa tarkoitettujen menettelyjen sallittavuutta perustamissopimuksen kilpailusääntöjen valossa käsitelivät sekä Ranskan kilpailuneuvosto että useat ranskalaiset tuomioistuimet, joissa käsiteltävissä asioissa olivat asianosaisina *SACEM* ja yllä mainittujen valitusten

esittäjät. Ottaen huomioon nämä tosiseikat on tutkittava, onko komissio tehnyt asiassa yhteisön etua koskevan ilmeisen arviointivirheen, kun se on hylännyt valitukset.

- 65 Kun valituksessa tarkoitetun kilpailusääntöjen rikkomisen vaikutukset ulottuvat vain yhden jäsenvaltion alueelle ja kun tämän jäsenvaltion toimivaltaiset tuomioistuimet ja hallintoviranomaiset käsittelevät valituksen tekijän ja valituksen kohteena olevan henkilön välisiä riita-asioita, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissiolla on oikeus hylätä valitus, jos yhteisön etu ei vaadi asian selvittämistä. Valitus voidaan kuitenkin hylätä vain siinä tapauksessa, että kansalliset tuomioistuimet pystyvät turvaamaan valituksen tekijän oikeudet (Automec II tuomio, 89—96 kohta).
- 66 Kantajien mukaan asian siirtäminen kansallisille tuomioistuimille ei ollut perusteltua, koska ranskalaiset tuomioistuimet eivät pystyneet suorittamaan asian vaatimia laajoja tutkimuksia.
- 67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tästä väitteestä ensiksi, että harkitessaan toimenpiteisiin ryhtymistä yhteisön edun asettamien vaatimusten kannalta komission ei tarvitse ottaa huomioon mahdollisia kansallisen tuomioistuimen vaikeuksia tulkita perustamissopimuksen 85 ja 86 artikloja, koska perustamissopimuksen 177 artikla tarjoaa mahdollisuuden ratkaista kyseiset ongelmat. Kyseisen artiklan tarkoituksena on taata sopimuksen määräysten yhtenäinen tulkinta siten, että artiklassa määrätään, että kansallisten tuomioistuinten, joiden päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on saatettava yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksen määräysten tulkintaa koskevat kysymykset.
- 68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei sitä vastoin pidä kantajien oikeuksia riittävästi turvattuina kansallisissa tuomioistuimissa, jos kansalliset tuomioistuimet eivät pysty asian monimutkaisuuden vuoksi selvittämään riittävästi niitä tosiseikat

koja, joiden selvittäminen on tarpeellista tutkittaessa perustamissopimuksen määräysten rikkomista.

- 69 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa väitteestä, jonka mukaan SACEMin perimät maksut rikkovat perustamissopimuksen 86 artiklaa, että komissio esitti eri jäsenvaltioissa toimiville tekijöitä edustaville yhteisöille asetuksen N:o 17/11 artiklan mukaisia tietojensaantipyyntöjä ja että komissio laati saatujen tietojen perusteella 7.11.1991 päivätyn kertomuksen, jossa vertaillaan tekijöitä edustavien yhteisöjen perimiä tekijänoikeusmaksuja yhtenäisin perustein. Tuomioistuimen mukaan kertomukseen sisältyvät edellä mainittuja yhteisöjä koskevat tiedot ja erityisesti tiedot näiden yhteisöjen perimistä maksuista ovat julkisia tietoja. Tuomioistuin katsoo, että mikään ei viittaa siihen, että puolustuksen oikeuksien tai ammattisalaisuuksien suojeleminen rajoittaisi kertomuksen käyttöä kansallisissa tuomioistuimissa.
- 70 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kansalliset tuomioistuimet voivat tuomioissa Tournier ja Lucazeau ym. määritetyllä tavalla päättää, ovatko SACEMin tekijänoikeusmaksuja koskevat menettelytavat perustamissopimuksen 86 artiklan mukaista määräävän aseman väärinkäyttöä, niiden 7.11.1991 päivättyyn kertomukseen sisältyvien tietojen perusteella, joissa vertaillaan yhtenäisin perustein eri jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen perimiä tekijänoikeusmaksuja.
- 71 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajat eivät ole esittäneet mitään sellaista, mikä asettaisi kyseenalaiseksi komission käyttämän maksujen vertailumenetelmän. On huomattava, että kantajat ovat itse todenneet kannekirjel-

mänsä sivulla 8, että ”(7.11.1991 päivätty) kertomus on olennainen osa oikeudenkäyntiaineistoa, koska se osoittaa selvästi, että SACEMin menettelyt ovat ja ovat olleet määräävän aseman väärinkäyttöä”.

- 72 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palauttaa mieleen, että komissio esitti 7.11.1991 päivätyssä kertomuksessaan myös maksujen syrjivää luonnetta koskevat tosiseikat ja jätti kansallisten viranomaisten tehtäväksi tosiseikkojen oikeudellisen luonnehdinnan.
- 73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa väitetyistä SACEMin kieltäytymisestä antaa ranskalaisille diskoteekeille käyttöluupa ainoastaan ohjelmistonsa ulkomaiseen osuuteen, että kantajat eivät ole esittäneet mitään sellaista, mikä asettaisi kyseenalaiseksi ranskalaisten tuomioistuimien kyvyn selvittää väitetty perustamis-sopimuksen 86 artiklan rikkominen, varsinkin kun SACEMin kotipaikka on Ranskassa.
- 74 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajat eivät ole esittäneet mitään sellaista, minkä perusteella voitaisiin todeta, että ranskalaiset viranomaiset eivät pysty riittävästi turvaamaan kantajan tai kantajan jäsenten oikeuksia. Kantajien tekemien valitusten hylkääminen on ollut perusteltua sen vuoksi, että yhteisön etu ei vaatinut asian selvittämistä, koska väitety rikkomisen painopiste oli Ranskassa ja koska ranskalaiset viranomaiset käsittelivät jo asiaa. Tuomioistuin hylkää siksi kanneperusteen toisen osan ja katsoo, että asiassa ei ole tarpeellista tutkia, oliko kantajan tekemän valituksen hylkääminen perusteltua erityisesti siitä syystä, että Ranskan kilpailuneuvosto tutki asiaa.
- 75 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kanteen kohteena olevassa päätöksessä ei ole oikeudellista virhettä tai ilmeistä arviointivirhettä. Tuomioistuimen tässä käsittelemä kanneperuste on näin hylättävä.

Yhteisöoikeuden yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista koskeva kanneperuste

- 76 Kantajat väittävät, että komissio on loukannut luottamuksensuojaa koskevaa yleistä oikeusperiaatetta, kun se on jättänyt ryhtymättä toimenpiteisiin asiassa neljätoista vuotta kestäneiden tutkimusten jälkeen, minä aikana komissio ei ole kertaakaan ollut sillä kannalla, että yhteisön etu ei vaatisi toimenpiteitä asiassa. Kantajat väittävät, että komission toiminnan perusteella kantajat ovat oikeutetusti luottaneet siihen, että komissio ratkaisee itse valituksissa esitetyt oikeudelliset kysymykset.
- 77 Kantajat väittävät edelleen, että komission tekemä päätös loukkaa oikeusvarmuutta koskevaa periaatetta, koska komissio ei puuttunut epäyhtenäiseen kansalliseen oikeuskäytäntöön ja aiheutti näin sosiaalista epäjärjestystä sekä lainsäädännöllisellä tasolla että yksilötasolla. Koska komissio ei ole tehnyt päätöstä kilpailuoikeuden rikkomisesta, se on myös laiminlyönyt velvollisuutensa taata yhteisöoikeuden oikeuskäytännön yhtenäisyys ja velvollisuutensa toimia yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa. Lisäksi komissio ei ole kantajien mukaan kunnioittanut niitä hyvän hallinnon periaatteita, jotka yhteisöjen tuomioistuin on määritellyt tuomiossa IAZ vastaan komissio (yhdistetyt asiat 96—102/82, 140/82, 105/82, 108/82 ja 110/82, tuomio 8.11.1983, Kok. 1983 s. 3369), koska komissio on suorittamiensa tutkimuksien aikana jättänyt tutkimatta useita asianosaisten esittämiä asiakirjoja.
- 78 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että asianosaisilla ei ole asetusten N:o 17 ja 99/63 nojalla oikeutta saada komissiota tekemään perustamissopimuksen 189 artiklassa tarkoitettua päätöstä perustamissopimuksen 85 ja/tai 86 artiklojen rikkomisesta muulloin kuin silloin, kun asia kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan (edellä mainitut tuomiot GEMA v. komissio, 17 kohta; Rendo ym. v. komissio, 98 kohta; Automec II, 75 ja 76 kohta).

- 79 Luottamuksensuojaa koskevan väitteen osalta on todettava, että edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella kantajien olisi pitänyt tietää tehdessään valituksiaan, että heillä ei ole oikeutta saada komissiota tekemään päätöstä, jossa SACEMin menettelyn todettaisiin rikkovan perustamissopimuksen 85 ja/tai 86 artikloja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo samoin, että kantajat eivät ole esittäneet mitään näyttöä siitä, että komissio olisi asian käsittelyn aikana antanut olettaa, että se tekisi kyseisen päätöksen. Luottamuksensuojan kannalta sillä ei ole sinänsä merkitystä, että suoritettut tutkimukset ovat kestäneet kauan.
- 80 Edellä esitetyn perusteella luottamuksensuojaa koskeva kanneperuste on hylättävä.
- 81 Kantajat ovat väittäneet myös, että komissio on loukannut oikeusvarmuutta koskevaa periaatetta ja rikkonut velvollisuuttaan toimia yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa, kun se ei ole tehnyt edellä mainittua päätöstä, vaikka kansalliset viranomaiset olivat soveltaneet epäyhtenäisellä tavalla 85 ja 86 artikloja SACEMin menettelytapoihin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että kyseinen kanta johtaisi siihen, että komission olisi aina tehtävä päätös kilpailuoikeuden rikkomisesta myös silloin, kun asia ei kuulu komission yksinomaiseen toimivaltaan, jotta se voisi taata yhteisön kilpailuoikeutta koskevan oikeuskäytännön yhtenäisyyden. Tällainen kanta on kuitenkin ristiriidassa edellä kohdassa 78 mainitun vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa, koska oikeuskäytännön mukaisesti komissiolla ei ole velvollisuutta tehdä kilpailuoikeuden rikkomista koskevaa päätöstä, ja tämä kanta perustuu virheelliselle käsitykselle komission ja kansallisten tuomioistuimien välisestä toimivallan jaosta. Itse asiassa velvollisuus taata yhteisöoikeutta koskevan oikeuskäytännön yhtenäisyys koskee ensi kädessä kansallisia tuomioistuimia, jotka voivat tässä tarkoituksessa esittää yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisia ennakkoratkaisukysymyksiä.
- 82 Tällä perusteella kanneperusteen tämä osa on hylättävä.
- 83 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että se ei voi kantajien esittämän aineiston perusteella saada riittävän tarkkaan selville sen kanteen osan kohdetta,

joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista. Tuomioistuimen tiedossa ei ole, mitkä ovat ne asiakirjat, joita komissio ei ole ottanut tutkimuksissaan huomioon, ja miksi tämä laiminlyönti olisi hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista. Tällä perusteella kyseiselle väitteelle ei ole perustetta.

- 84 Kaiken edellä esitetyn perusteella yhteisöoikeuden yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista koskeva kanneperuste on hylättävä.

Harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste

Yhteenveto asianosaisten esittämistä väitteistä

- 85 Kantajat väittävät, että komissio on käyttänyt väärin harkintavaltaansa käsitellessään kantajien tekemiä valituksia. Väite koskee erityisesti menettelyn osalta tutkimusten pitkää ajallista kestoa ja tutkimustoimenpiteiden riittämättömyyttä. Komissio on kantajien mukaan tarkoituksellisesti lykännyt päätöksentekoa säilyttääkseen epävarmuuden siitä, rikkovatko SACEMin menettelytavat ETY:n kilpailuoikeutta. Kantajat väittävät myös, että komissiolla oli kaikki tarvittavat tiedot, jotta se olisi voinut todeta, rikkovatko SACEMin menettelytavat perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa, mutta että komissio ei tehnyt asiaa koskevaa päätöstä poliittisten paineiden takia. Osoittaakseen tällaisten poliittisten paineiden olemassaolon kantajat viittaavat lausuntoihin, joita ovat antaneet sisämarkkina-asioiden pääosaston virkamies sekä SACEMin edustaja Madridissa pidetyssä tekijänoikeuskonferenssissa 16 ja 17.3.1992.
- 86 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palauttaa mieleen, että sekä yhteisöjen tuomioistuimen että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen

oikeuskäytännön mukaan harkintavallan väärinkäyttöä koskeva väite tutkitaan vain silloin, kun kantaja esittää objektiivista, merkityksellistä ja keskenään yhteensopivaa näyttöä väärinkäytöstä. Komissio väittää nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, että kantaja on esittänyt ainoastaan epämääräisiä väitteitä eikä ole esittänyt mitään konkreettista näyttöä, jonka nojalla voitaisiin todeta, että kantajien tekemien valitusten hylkäämisen todellisenä tarkoituksena oli välttää kilpailuoikeudellisten määräysten soveltaminen SACEMin menettelytapoihin. Komission toiminta asiaa koskevien tutkimusten aikana ja komission kannanotot useissa edellä mainituissa tuomioistuimen käsittelemissä asioissa osoittavat myöskin komission näkemyksen mukaan, että kanne ei ole perusteltu.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu

- 87 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan harkintavallan väärinkäyttö on kyseessä vain silloin, jos objektiivisen, merkityksellisen ja keskenään yhteensopivan näytön perusteella voidaan katsoa, että tietty päätös on tehty muussa tarkoituksessa kuin siinä, mikä on mainittu päätöksessä (asia 69/83, Lux v. tilintarkastustuomioistuin, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.6.1984, Kok. 1984, s. 2447, 30 kohta; asia C-331/88, Fedesa ym., yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 13.11.1990, Kok. 1990, s. I-4023, 24 kohta; asia T-109/92, Lacruz Bassols v. yhteisöjen tuomioistuin, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 9.2.1994, Kok. H. 1994, s. II-105, 52 kohta).
- 88 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajien esittämä näyttö ei tue sitä päätelmää, että komissio olisi käyttänyt väärin harkintavaltaansa.
- 89 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa menettelyn kestosta, että kanteen kohteena olevan päätöksen 1 kohdasta ilmenee, että kantajien valituksia ei ole jätetty ennen vuotta 1986. Toisaalta kiistanalaista ei ole, että valituksessa esitetyt oikeudelliset seikat olivat yhteisöoikeuden kannalta uusia ja että komissio keskeytti asian käsittelyn odottaakseen 13.7.1989 julistettuja tuomioita asioissa Tournier ja

Lucazeau ym., joissa ennakkoratkaisumenettelyn mukaiset kysymykset oli jätetty tuomioistuimelle joulukuussa 1987 ja elokuussa 1988. Näiden tuomioiden julistamisen jälkeen komissio pyrki vertailemaan tekijänoikeusmaksuja yhtenäisin perustein ja esitti tässä tarkoituksessa tietojensaantipyynnöjä kansallisille, tekijöitä edustaville yhteisöille. Tämän jälkeen komissio antoi 7.11.1991 päivätyn asiaa koskevan kertomuksen, lähetti 20.1.1992 päivätyn ”6 artiklan mukaisen ilmoituksen” ja teki 12.11.1992 kanteen kohteena olevan päätöksen.

- 90 Ottaen huomioon sen, että valituksessa esitetyt oikeudelliset seikat olivat yhteisöoikeuden kannalta uusia ja että valitukset liittyivät asioissa Tournier ja Lucazeau ym. esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio ei ole toiminut yhteisöoikeuden vastaisesti keskeyttäessään asian käsittelyn siihen asti, että yhteisöjen tuomioistuin oli antanut tuomion näissä asioissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, että näiden tuomioiden julistamisen (13.7.1989) ja toisaalta kertomuksen antamisen (7.11.1991) ja kanteen kohteena olevan päätöksen tekemisen (12.11.1992) välillä kulunut aika ei ole niin pitkä, että voitaisiin katsoa komission tarkoituksellisesti venyttäneen valitusten käsittelyä säilyttääkseen epävarmuuden siitä, rikkovatko SACEMin menettelytavat kilpailuoikeudellisia määräyksiä. On myös syytä huomauttaa, että komissio on tehnyt 7.11.1991 päivätyn kertomuksensa nimenomaisesti siinä tarkoituksessa, että kansalliset viranomaiset voisivat todeta, rikkovatko SACEMin menettelytavat perustamissopimuksen 86 artiklaa.

- 91 Kantajat väittävät lisäksi, että komission suorittamat riittämättömät tutkintatoimenpiteet ovat harkintavallan väärinkäyttöä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että tämä väite on ristiriidassa toisen kantajien esittämän väitteen kanssa. Kantajat ovat nimittäin väittäneet, että komissiolla oli riittävästi tietoa sen toteamiseen, rikkovatko SACEMin menettelytavat perustamissopimuksen 85 ja 86 artikloja, mutta että komissio ei ole tehnyt päätöstä pelkästään poliittisten syiden vuoksi, mikä osoittaa selvästi, että kantajien mukaan lisätutkimukset asiassa eivät olleet tarpeellisia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa,

että tutkiessaan asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan mukaisia valituksia komissiolla ei ole velvollisuutta suorittaa täydellistä tutkimusta kaikissa tutkimissaan asioissa eikä tehdä rikkomista koskevaa päätöstä (edellä mainittu tuomio Automec II, 75—85 kohta).

- 92 Kantajat ovat lopuksi väittäneet, että poliittiset paineet olisivat vaikuttaneet komission toimintaan, ja esittäneet tuomioistuimelle väitteensä tueksi otteita tietyistä Madridissa 16 ja 17.3.1992 pidetyssä tekijänoikeuskonferenssissa esitetyistä lausunnoista (kannekirjelmän liite 21). Nämä otteet sisältävät komission (pääosasto sisämarkkinat) virkamiehen lausunnon, joka koskee ”6 artiklan mukaista ilmoitusta”, ja SACEMin edustajan huomautuksia kyseisen pääosaston tekijänoikeutta koskevista toimintaperiaatteista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näiden lausuntojen perusteella ei voida todeta komission käyttäneen väärin harkintavaltansa.
- 93 Kaiken edellä esitetyn perusteella harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 94 Työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan mukaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisten ja osa toisen asianosaisten hyväksi. Koska käsiteltävänä olevassa asiassa osa vaatimuksista on ratkaistu kantajien ja osa komission hyväksi, tuomioistuin määrää komission vastaamaan omista kuluistaan ja velvoittaa komission korvaamaan puolet kantajien oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)**

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Komission 12 päivänä marraskuuta 1992 tekemä päätös kumotaan siltä osin, kuin päätöksessä hylätään kantajien tekemän valituksen osa, joka koskee Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique ja muissa jäsenvaltioissa toimivien tekijöitä edustavien yhteisöjen väliseen väitettyyn yhteistyöhön perustuvaa markkinoiden jakamista.**
- 2) **Kanne hylätään muilta osin.**
- 3) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan puolet kantajien oikeudenkäyntikuluista. Kantajat vastaavat oikeudenkäyntikulujensa toisesta puolesta. Väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Cruz Vilaça

Briët

Kalogeropoulos

Barrington

Saggio

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä tammikuuta 1995.

Kirjaaja

Presidentti

H. Jung

J. L. Cruz Vilaça